

SIA RAKUS stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) Laboratorija

Informācija par Zikas vīrusa infekcijas diagnostiku

Saskaņā ar PVO 2016.gada janvāra datiem Zikas vīrusa infekcijas gadījumu skaits un ģeogrāfiskā izplatīšanās turpina palielināties, līdz ar ko pastāv infekcijas ieviešanas risks arī Latvijā (ceļotāji, ārvalstnieki). Zikas vīruslimība ir odu pārnesta slimība, ko izraisa *Flaviviridae* dzimtas *Flavivirus* ģints RNS vīruss (ZIKV), kas parasti izraisa vieglu slimību ar drudzi un makulopapulāriem izsitumiem. *Flavivirus* ģintij pieder arī vīrusi, kuri izraisa dzeltenu drudzi, denges drudzi, Japānas encefalītu, Rietumnīlas drudzi un ērcu encefalītu. Zikas vīruss pieder pie 2 riska grupas patogēniem.

Zikas vīruslimības diagnostika balstās, galvenokārt, uz vīrusa RNS noteikšanu akūti slimu pacientu klīniskajos paraugos – asinīs vai/un urīnā. Zikas vīruslimības gadījumā virēmija ir zema un īslaicīga: ZIKV RNS var būt konstatēts asins plazmā vai serumā parasti 1-3 dienā pēc klīnisko simptomu parādīšanās, bet urīnā un siekalās - līdz 3-5 dienām. Pēdējā laikā parādījušies dati arī par ilgstošāku vīrusa RNS atklāšanu klīniskajos paraugos: asinīs - līdz 3-5 dienām pēc klīnisko simptomu parādīšanās, urīnā - līdz 10-20 dienām pēc simptomu parādīšanās. Kombinējot 2 paraugu tipu izmeklējumu, piemēram, asinis un urīns, diagnostikas jutīgums būtiski palielinās. Zināšanas par imūnu atbildi Zikas infekcijas gadījumā ir ļoti ierobežotas: IgM antivielu atklāšana var būt iespējama pēc 3-5 dienām, bet IgG - pēc 10 dienām pēc simptomu parādīšanās. Jāatzīmē, ka grūtniecēm antivielu parādīšanās laiks var atšķirties. Interpretējot seroloģiskos rezultātus, jāņem vērā krusteniskās reakcijas iespējamība ar citiem flavivīrusiem, tāpēc jāinterpretē saskaņā ar datiem par agrāk pārslimotām flavivīrusu izraisītām infekcijām un vakcinācijas statusu. Klīnicistiem jāatceras arī par diferenciālo diagnostiku ar citām infekcijās slimībām, līdzīgu simptomātiku un ģeogrāfisko izplatību (piemēram, čikunguņas drudzis, denges drudzis).

RAKUS stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorija, pamatojoties uz ārsta nosūtījumu (ģimenes ārsts, infektologs, ginekologs vai cits speciālists), veic Zikas vīrusa infekcijas laboratorisko diagnostiku.

Paraugu ņemšanas un transportēšanas kārtība:

1. Pirms paraugu nogādāšanas LIC Laboratorijā **telefoniski informēt par plānoto paraugu** piegādi pa sekojošiem tālruniem:
 - 67014215- Virusoloģijas nodaļa
 - 67014775- Virusālo infekciju molekulārās bioloģijas nodaļa

2. Testējamais materiāls

Molekulāri-bioloģiskiem izmeklējumiem:

- asinis ar antikoagulantu, viens vakuumbors ar EDTA, daudzums 5,5-8 ml.
- urīns, 20 ml sterilā urīntrauciņā ar aizskrūvējamu vāciņu.
- papildus var būt izmeklētas siekalas, paņemtas ar speciālu ierīci.

Seroloģiskiem izmeklējumiem:

- asinis bez antikoagulanta, viens vakuumbors serumam, daudzums 4-8 ml.

3. Paraugus **nogādāt LIC Laboratorijā** ar nosūtījuma veidlapu **pēc iespējas ātrāk**.

Izmeklēšanas metodes:

1. Zikas vīrusa RNS noteikšana ar PĶR reālajā laikā.
2. Anti-Zikas vīrusa IgM antivielas ar ELISA
3. Anti-Zikas vīrusa IgG antivielas ar ELISA

Literatūras avoti:

1. http://www.wpro.who.int/mediacentre/factsheets/fs_05182015_zika/en/
2. Charrel RN, Leparc-Goffart I, Pas S, de Lamballerie X, Koopmans M & Reusken C. State of knowledge on Zika virus for an adequate laboratory response [Submitted]. Bull World Health Organ E-pub: 10 Feb 2016. Doi <http://dx.doi.org/10.2471/BLT.16.171207>
3. <http://www.spkc.gov.lv/zikas-viruslimiba/>

29.03.2016.